

Univerzitet „Mediteran” Podgorica

Bilten

br. 75

Podgorica, mart 2019

BILTEN

Univerzitet „Mediteran” Podgorica

Univerzitet „Mediteran” Podgorica Vaka Đurovića bb	Broj: 75 Godina: 2019 Podgorica 11.03.2019.	Broj primjeraka: 50 mart 2019.
--	---	---------------------------------------

www.unimediteran.net

**SENATU
UNIVERZITETA MEDITERAN PODGORICA
FAKULTET ZA TURIZAM MTS »MONTENEGRO TOURISM
SCHOOL«
PODGORICA**

**1. IZVJEŠTAJI RECENZENATA ZA IZBOR U AKADEMSKO ZVANJE
ZA**

OBLAST EKONOMIJA I FINANSIJE – DR ANA GARDAŠEVIĆ

1.1. Izvještaj recenzenta prof.dr Darka Lacmanovića

I OCJENA USLOVA

Odlukom Senata Univerziteta »Mediteran« Podgorica br. R-29266-18, od 10.12.2018. godine imenovan sam za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izveštaja za izbor u akademsko zvanje (sva zvanja) na Fakultetu za turizam »Montenegro Tourism School« Univerziteta »Mediteran« za grupu predmeta iz oblasti Ekonomije i finansija.

Na konkurs objavljen na sajtu Zavoda za zapošljavanje Crne Gore 19. 10. 2018. godine za prijem nastavnika u akademsko zvanje (sva zvanja) za grupu predmeta iz oblasti Ekonomija i finansije na Fakultetu za turizam »Montenegro Tourism School« Univerziteta »Mediteran«, prijavila se jedna kandidatkinja, dr Ana Gardašević. Na osnovu priloženih radova kandidata i ostale konkursne dokumentacije, podnosim slijedeći

IZVJEŠTAJ

Radovi koji su dostavljeni na uvid, pripremljeni su u skladu sa Mjerilima o uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja Savjeta za visoko obrazovanje Crne Gore i Pravilima postupka izbora u akademska zvanja Univerziteta »Mediteran«.

1.Podaci o kandidatu

Kandidatkinja dr Ana Gardašević zvanje diplomiranog ekonomiste stekla je 2003. godine na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore (smjer Preduzetništvo i biznis). Magistrirala je 2007. godine na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Beogradu (smjer Međunarodna ekonomija), dok je doktorsku disertaciju odbranila 2015. godine na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore pod mentorstvom prof.dr Biljane Jovanović Gavrilović, redovnog profesora Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Beogradu. Post-doktorsko usavršavanje obavila je 2016/2017. na Departmanu za ekonomiju Univerziteta Ca Foscari u Veneciji pod supervizijom prof.dr Monice Billio, vodećeg međunarodnog eksperta iz Ekonometrije. Kandidatkinja je dobitnica nagrade Ekonomskog fakulteta, stipendija Vlade Italije i Megatrend Univerziteta u Beogradu, Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske, CEEPUS stipendije, kao i post-dokorskog usavršavanja u okviru međunarodnog projekta SUNBEAM u Veneciji. Radnu karijeru kandidatkinja je započela u Vladi Srbije i Crne Gore, Ministarstvu za međunarodne ekonomske odnose u Beogradu, kao savjetnik za saradnju sa EU. Tokom

rada u ministarstvu, u periodu od 2004. do 2006. godine, učestvovala je na brojnim kursovima i programima obuke u zemlji i inostranstvu. Od 2007. godine, angažovana je na Univerzitetu Mediteran (Fakultetu za turizam, Fakultetu za informacione tehnologije i Fakultetu za ekonomiju i biznis) u svojstvu saradnika, a kasnije asistenta i predavača, na osnovnim i specijalističkim studijama.

2. Naučno istraživačka djelatnost

Na osnovu detaljno analizirane priložene Klasifikacione bibliografije, jasno se može uočiti kvalitet nastavno-istraživačkog opusa dr Ane Gardašević koji čvrsto korespondira naučnim oblastima obuhvaćenim raspisanim konkursom. Naime, u svom istraživačkom radu kandidatkinja se bavi različitim pitanjima iz oblasti Ekonomije i finansija, pokazujući svoju raznovrsnost i sveobuhvatan pristup analiziranju određenog naučnog problema. Kao jedna od centralnih tema u njenim radovima ističe se proučavanje složene problematike kvantifikovanja uticaja stranih direktnih investicija na osnovne makroekonomske indikatore jedne ekonomije. Ovo je jedno od vodećih pitanja u literaturi iz međunarodne ekonomije, na koje jedinstven prihvaćen odgovor jos uvijek ne postoji. Dr Ana Gardašević uzima primjer Crne Gore, u kojoj je priliv stranih direktnih investicija izuzetno zapažen, i time, koristeći ovaj idealan eksperiment, doprinosi literaturi koja se bavi ovom važnom problematikom.

Dr Ana Gardašević je objavila više samostalnih naučnih radova koji se referiraju u relevantnim međunarodnim bazama, što promoviše kandidatkinju kao istraživača sa izraženom sposobnošću za samostalnim istraživanjem sa multidisciplinarnim pristupom i primjenom metoda relevantnih za istraživanja u domenu društvenih nauka.

Radi preciznije potvrde da je dosadašnja nastavno-istraživačka aktivnost kandidatkinje obuhvatila oblasti koje su predmet konkursa, kao najznačajnije za ocjenu izdvojiću tri rada.

U radu, *Employment and Foreign Direct Investment: The Montenegro experience*, kandidatkinja se bavi vrlo interesantnom i aktuelnom tematikom koja se odnosi na proučavanje stranih direktnih investicija i njihovih implikacija na zaposlenost u Crnoj Gori u vremenskom periodu od 2005. do 2017. godine. Za potrebe ispitivanja pomenutog uticaja stranih direktnih investicija i dokazivanja opšte hipoteze u radu, kandidatkinja je koristila standardne ekonometrijske metode služeći se brižljivo odabranom savremenom literaturom. Na osnovu sprovedenog istraživanja, kandidatkinja sugerise da rezultati dobijeni ocjenom jednostavnog linearnog ekonometrijskog modela, jasno ukazuju da uticaj stranih ulaganja na zaposlenost u Crnoj Gori nema statističku značajnost. Vrlo sistematično, kandidatkinja daje pregled, analizira i upoređuje rezultate istraživanja brojnih svjetskih autora što radu daje posebnu težinu. Primjetno je da su ostvareni rezultati istraživanja jasno formulisani i da imaju značajnu upotrebnu vrijednost kada je pomenuta problematika u pitanju budući da, kako sam gore napomenuo, jasan uticaj stranih direktnih investicija na razne makroekonomske indikatore nije u potpunosti shvaćen. Važno je istaći da je pomenuti rad objavljen u časopisu koji se nalazi u relevantnim međunarodnim bazama podataka kao što su: Master Journal List - Web of Science, SCOPUS, EconLit, Journal of Economic Literature, International Bibliography of the Social Sciences: Economics, Directory of Open Access Journals –DOAJ.

Kandidatkinja u radu „*Zelena ekonomija*” i „*zeleno preduzetništvo*” u kontekstu održivog rasta i razvoja u Crnoj Gori, analizira stanje u crnogorskoj ekonomiji sa zadatkom da ukaže na potencijale i značaj zelene ekonomije i zelenog preduzetništva za dalji rast i razvoj. Rad je metodološki korektno i logično strukturisan na sledeći način:

Uvod, Zelena ekonomija i zeleno preduzetništvo, Zelena radna mjesta, Makroekonomski okvir, Potencijali za ozelenjavanje u Crnoj Gori, Finansiranje projekata za zeleno preduzetništvo, Zaključak. U radu, detaljnim grafičkim prikazivanjem, naglašavaju se strukturni nedostaci crnogorske privrede nastali u uslovima svjetske krize koji su doveli u pitanje održivost postojećeg modela rasta. Kandidatkinja je dobro postavila problem i došla do relevantnih činjenica koristeći savremenu literaturu i primjenjujući adekvatne naučne metode. Ukazujući na potencijale za ozelenjavanje i finansiranje projekata za zeleno preduzetništvo, kandidatkinja u radu pravilno izvodi zaključak da „model rasta koji bi bio usmjeren na „zelenu ekonomiju“ i „zeleno preduzetništvo“ mogao bi biti snažan generator rasta u budućnosti i značajan pravac održivog razvoja crnogorske privrede.”

Koliko je ovo bitna tema nije potrebno mnogo obrazlagati, budući da su sve češće debate u američkoj ekonomiji o tzv. „New Green Deal“, kao i da je prošle godine profesor Vilijam Nordhaus dobio Nobelovu nagradu za ekonomiju upravo zbog istraživanja o održivosti ekonomskog razvoja. Kandidatkinja ovim pokazuje da u svojim istraživanjima, koristeći relevantne naučne metode, ima mogućnost da odgovori na jako važna pitanja koja preokupiraju i najveće svjetske ekonomiste.

Posebno bih izdvojio rad, *The influence of direct foreign investments to the economic growth of Montenegro*, koji je objavljan u časopisu koji se nalazi u Thomson Scientific Master Journal List, Journal Citation Reports/Science Edition, a koji je zasnovan na rezultatima sprovedene ekonometrijske analize koja je imala za cilj da kvantifikuje uticaj stranih direktnih investicija na BDP u crnogorskoj privredi u periodu od 2004. do 2011. godine. U pomenutom radu, kandidatkinja je jasno postavila teorijsko-hipotetički okvir i dokazala hipotezu „da se bez dovoljnog priliva stranih direktnih investicija ne može očekivati zadovoljavajuća dinamika privrednog rasta tj. da strane direktne investicije imaju pozitivne efekte na privredni razvoj Crne Gore.” Kvantitativno-empirijski metod poslužio je da se dobiju adekvatni rezultati istraživanja, koji su u radu jasno objašnjeni. Kandidatkinja sugerše da dobijeni rezultati istraživanja upućuju na vrlo mali, ali pozitivan statistički značajan uticaj stranih direktnih investicija na BDP u Crnoj Gori. S tim u vezi, kroz zaključna razmatranja u radu, a zahvaljujući detaljnoj teorijskoj i empirijskoj analizi, kandidatkinja je jasno interpretirala i izvela zaključke, dajući adekvatne predloge koji otvaraju prostor za dalja razmatranja u domenu pomenute problematike. Poseban naučni doprinos pomenutog rada ogleda se u ekonometrijskom pristupu tj. primjeni ekonometrijskih modela i njihovog značaja u nauci, kao i činjenice da je neznatan broj naučnih radova koji su se problemom kvantifikovanja uticaja stranih direktnih investicija bavili na našim prostorima.

Dakle, na osnovu analize priloženih publikovanih radova, jasno se uočava da je nastavno-istraživački opus kandidatkinje usmjeren na oblast Ekonomija i finansije, sa posebnim akcentom na međunarodne finansije. Analizirani radovi su primjer kako kandidatkinja Gardašević, koristeći relevantne metode uglavnom razvijene od strane vodećih svjetskih ekonomista, odgovara na originalna pitanja koristeći specifičnosti jedne male ekonomije kao što je Crna Gora. Ona se bavi novim i aktuelnim temama i na prepoznatljiv, sistematičan i kvalitetan način obrađuje važna pitanja iz pomenutih oblasti. U svojim radovima, kandidatkinja pokazuje zavidno teorijsko i metodološko znanje, samostalnost i temeljnost u radu, što jasno ukazuje da se radi o vrijednoj naučnoj radnici koja svojim rezultatima daje naučni doprinos u disciplinama kojima se bavi. Takođe, istakao bih da na osnovu postavki buduće istraživačke agende kandidatkinje Gardašević, jasno se uviđa njen potencijal da ekonomskoj nauci, ne samo u Crnoj Gori nego i u međunarodnim krugovima, da jako originalan doprinos.

3. Pedagoška djelatnost

Značajno pedagoško iskustvo kandidatkinja je stekla tokom dosadašnjeg rada na Univerzitetu Mediteran. Naime, dr Ana Gardašević je od 2007. godine angažovana kao saradnik, a kasnije i asistent u nastavi na Fakultetu za informacione tehnologije, Fakultetu za ekonomiju i biznis, kao i na Fakultetu za turizam na sledećim predmetima: Osnovi ekonomije, Finansijski menadžment u turizmu, Bankarstvo, Bankarsko poslovanje, Međunarodne finansije, Poslovne finansije, Uvod u marketing, Marketing u turizmu, Preduzetništvo u turizmu i hotelijerstvu, na osnovnim studijama, a Menadžment kvaliteta u turizmu i Upravljanje projektima u turizmu na specijalističkim studijama. U izvođenju nastave i radu sa studentima, kandidatkinja je pokazala savjesnost i uzornost u radu i izuzetnu pedagošku i stručnu spremnost za organizovanje nastave i prenošenje znanja na vrlo jasan i razumljiv način. Dr Ana Gardašević rukovođila je izradom 2 specijalistička i 4 projektna rada, a između ostalog, o njenoj pedagoškoj osposobljenosti mogu da posvjedoče i najviše ocjene koje je kandidatkinja dobila od strane studenata putem anonimnih anketa o kvalitetu nastave tokom višegodišnjeg rada na Univerzitetu Mediteran.

3. Stručna djelatnost

Dr Ana Gardašević je u periodu 2012/2016. bila predavač i sekretar na Programu obuke za turističke vodiče, 2015/2016. istraživač na projektu Ministarstva održivog razvoja i turizma „Poslovanje hotelijerstva u Crnoj Gori” u saradnji sa Horwath Consulting Zagreb, dok je 2016/17. učestvovala u međunarodnom projektu SUNBEAM Erasmus Mundus Action 2. U dosadašnjem radu na Univerzitetu Mediteran, kandidatkinja je bila članica Etičkog Odbora i Komisije za kontrolu kvaliteta. Članica je Udruženja ekonomista i menadžera Balkana. Recenzent je u časopisu Ekonomski pregled koji se nalazi u referentnim međunarodnim bazama. Učesnica je prve Ljetnje škole Ekonometrije na području Zapadnog Balkana u organizaciji Instituta ekonomskih nauka u Beogradu i UNIADRION Ljetnje škole „Migraciona pitanja na Balkanu” u organizaciji Marche Polytechnic University Ancona. Sve prethodno izneseno jasno ukazuje na kvalitetnu stručnu aktivnost kandidatkinje Gardašević.

II KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE BIBLIOGRAFIJE

PREGLED RADA I BODOVANJE

Ime i prezime: dr Ana Gardašević

1. Nastavno-istraživački rad

Kategorija	Oznaka	Vrsta rezultata	Broj poena
N 4	N 4.2	Rad u međunarodnom časopisu Gardasevic, A. (2018). <i>Employment and Foreign Direct Investment: The Montenegro experience</i> , Economic review, ISSN 0424-7558 (Print) ISSN	2

		1848-9494 (Online). (Master Journal List - Web of Science, SCOPUS, EconLit, Journal of Economic Literature, International Bibliography of the Social Sciences: Economics, Directory of Open Access Journals -DOAJ) Gardasevic, A. (2013). <i>The influence of direct foreign investments to the economic growth of Montenegro</i>. Metalurgia International, Vol.XVIII, No.9, pp. 227-232, ISSN 1582-2214. (Thomson Scientific Master Journal List, Journal Citation Reports/Science Edition)	3
N 4.4	Rad u časopisu međunarodnog značaja	Gardasevic, A. (2018). <i>The importance of the application of the quality management system in tourism</i>. Journal of Sustainable Development, Vol.8, Issue 19, ISSN 1857- 8519, UDC 330. (EBSCO database, CEEOL database, the databases of Business Source Complete and Sustainability Reference Center) Gardašević, A. (2016). „Zelena ekonomija” i „zeleno preduzetništvo” u kontekstu održivog rasta i razvoja u Crnoj Gori. Pregled/Časopis za društvena pitanja. God. LVII, br. 3, UDK 330.342.22 (497.16), ISSN 0032-7271 (Print), ISSN 1986-5244 (Online). (EBSCO Publishing, INDEX COPERNICUS i CEEOL međunarodne baze podataka). Gardasevic, A. (2015). <i>The importance of greenfield investments for the economy of Montenegro</i>. Socioeconomica - The Scientific Journal for Theory and Practice of Socio-economic Development, 4(8): 361-370, UDC:330.142.211:1e (497.16), DOI: dx.doi.org/10.12803/SJSECO.48155. eISSN: 2217-7558. pISSN: 2334-9670. Impact factor (2015) 0,543 (ERIH, EconLit, WorldCat, Google Scholar, RePEC, EBSCO Host, CEEOL, Index Copernicus, DOAJ, BASE - University of Bielefeld, ScienceCentral, University of Regensburg, SSRN, SCIRUS, Virje	1,5 1,5 1,5

	Universiteit Brussel, SLUB, Univeristat des Saarlandes, Universitat Leipzig, Universitat Hamburg, Ulrich's Periodicals, ISC, The European Library, Bayerische StaatsBibliothek, Academic Journal Database, University of Saskatchewan, University of Texas at El Paso, University of Groningen, Goethe University Frankfurt am Main, Universitat Heidelberg, Research Bible, Universia, ERASMUS, CiteFactor, Global Impact Factor, ProQuest IBSS) Gardasevic, A. (2014). <i>Impact of the global crisis on foreign direct investment flows</i>. Socioeconomica – The Scientific Journal for Theory and Practice of Socio-economic Development, 3(5): 73-82. UDC: 330.322.1:336.761:1e(497.16). COBISS.SR-ID:192509196 DOI: dx.doi.org/10.12803/SJSECO.357414. eISSN: 2217-7558. pISSN: 2334-9670 Impact factor (2014) 0,432 (ERIH PLUS, EconLit, WorldCat, Google Scholar, RePEC, EBSCO Host, CEEOL, Index Copernicus, DOAJ, BASE - University of Bielefeld, ScienceCentral, University of Regensburg SSRN, KoBSON, ProQuest, Virje Universiteit Brussel, SLUB, Univeristat des Saarlandes, Universitat Leipzig, Universitat Hamburg, Ulrich's Periodicals, ISC, The European Library, Bayerische StaatsBibliothek, Academic Journal Database, University of Saskatchewan, University of Texas at El Paso, University of Groningen, Goethe University Frankfurt am Main, Universitat Heidelberg, Research Bible, Universia, CiteFactor, Global Impact Factor) Gardasevic, A. (2013). <i>The influence of foreign direct investments on Montenegro payment balance</i>. UTMS Journal of Economics, 4 (3): pp. 243–382. eISSN: 1857-6982. pISSN: 1857-6974. (ABI/INFORM Collection (ProQuest), ABI/INFORM Collection Global (ProQuest), ABI/INFORM Professional Advanced (ProQuest), ABI/INFORM Professional Advanced for Resellers (ProQuest), ABI/INFORM Professional Standard (ProQuest), Business Premium Collection (ProQuest), C.I.R.E.T., Directory of Open Access Journals (DOAJ), East Europe, Central Europe Database	1,5 1,5
--	---	-----------------------

		(ProQuest), EBSCO, EconBiz, Econis, EconLit (American Economic Association), EconPapers, EconStor, EDRIC, EZB, Google Scholar, IDEAS, Open J-Gate, Proquest Central (ProQuest), ProQuest Central Essentials (ProQuest), ProQuest Central K-12 (ProQuest), RePEc, Research Library (ProQuest), Social Science Premium Collection (ProQuest), Social Science Database (ProQuest), Socionet, ZBW).	
N 5	N 5.3	Saopštenje (naučni rad) na naučnom skupu međunarodnog značaja štampano u cjelini Gardašević, A. (2010). Održivost tekućeg računa Crne Gore u uslovima globalne krize. International Conference of Young Leaders, Vol.1, ISSN 2217 – 4699, UDK:005 (CEEOL) Gardasevic, A. (2018). The importance of the application of the quality management system in tourism. Second International Scientific Conference on Economics and Management EMAN, book of abstract, DOI: https://doi.org/10.31410/EMAN.2018 ISBN 978-86-80194-11-0, COBISS.SR-ID 266161932	1 0,5
N 9	N 9.1	Učešće u nacionalnom projektu <i>Obuka za turističke vodiče</i>, Fakultet za turizam - MTS, Podgorica, 2012., 2014., 2016. <i>Istraživanje i analiza poslovanja hotelijerstva Crne Gore</i>, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, u saradnji sa Horwath Consulting, Zagreb, 2015.	3 3
	N 9.2	Učešće u međunarodnom projektu <i>SUNBEAM</i> - Structured University mobility between the Balkans and Europe for the Adriatic-ionian Macroregion Erasmus Mundus Action 2 – Strand 1, Italy, 2016. <i>CEEPUS (Central European Exchange Programme for University Studies)</i>, Serbia, 2013.	4 4

2. Pedagoški rad

Kategorija	Naziv grupe rezultata	Broj poena
P 4	Mentorstvo	do 0,5/1
	Shata, H. (2018). <i>Značaj implementacije HACCP koncepta - slučaj Crne Gore</i> . Univerzitet Mediteran, Podgorica, specijalistički rad	1
	Radonjić, M. (2018). <i>Standardizacija usluga kao osnov unapređenja kvaliteta u turističkoj industriji</i> . Univerzitet Mediteran, Podgorica, specijalistički rad	1
	Kalezić, M. (2018). <i>Strane direktne investicije u funkciji razvoja turizma Crne Gore</i> . Univerzitet Mediteran, Podgorica, projektni rad	0,5
	Radović, U. (2018). <i>Uticaj turizma na ekonomski rast i razvoj Crne Gore</i> . Univerzitet Mediteran, Podgorica, projektni rad	0,5
	Martinović, B. (2018). <i>Kreditiranje stanovništva</i> . Univerzitet Mediteran, Podgorica, projektni rad	0,5
	Božović, M. (2018). <i>Tržište rada u Crnoj Gori– analiza stanja i perspektive razvoja</i> . Univerzitet Mediteran, Podgorica, projektni rad	0,5
P 5	Kvalitet nastave	do 5
	Kvalitet pedagoškog rada, odnosno kvalitet nastave	5

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova	Broj bodova
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	13	28
2. UMJETNIČKI RAD	0	0
3. PEDAGOŠKI RAD	6	9
4. STRUČNI RAD	0	0
UKUPNO	19	37

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Imajući u vidu predočenu kvantitativno-kvalitativnu analizu u vezi naučno-istraživačkog i pedagoškog rada zaključujem:

1. Kandidatkinja u skladu sa Mjerilima o uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja u cijelosti ispunjava uslove da se bira u zvanje docent na Univerzitetu Mediteran. Prema kriterijumima koji su sadržani u navedenom aktu, kandidat se može ocijeniti sa veoma visokom ocjenom u pogledu ostvarenih rezultata u predviđenim domenima aktivnosti. Rezultati su jasno i mjerljivo prikazani kroz kvalitativan i kvantitativan prikaz, što je vidljivo iz priložene dokumentacije i evaluacione tabele.

2. Kandidatkinja je u naučno-istraživačkom djelovanju obradila veoma aktuelna pitanja iz domena svog interesovanja. Radi se o istraživanjima koja obogaćuju dosadašnja saznanja u vezi različitih aspekata u oblasti ekonomije i finansija, sa posebnim akcentom na međunarodne finansije. Korištena je aktuelna literatura i primjenjivani su adekvatni metodološki postupci u proučavanju naučno zasnovanih problema. Radovi su objavljeni u referentnim časopisima i zbornicima radova međunarodnih naučnih konferencija.

U svojim radovima kandidat je ostvario rezultate koji se mogu visoko vrijednovati.

3. Pedagoški rad kandidatkinje, a imajući u to direktan uvid, može se ocijeniti sa najvišom ocjenom obzirom na prikazane rezultate i stavove iz studentskih anketa. Radi se o nastavniku koji značajno doprinosi unaprijeđenju kvaliteta nastavnog procesa na Univerzitetu Mediteran.

X X X

Imajući sve izložene ocene u vidu, a polazeći od analitičkog sagledavanja, smatram da **dr Ana Gardašević**, u skladu sa datim Mjerilima u cijelosti zavredjuje dostavljeni predlog bodova.

Sublimirajući cjelokupni istraživački rad, predlažem da se,

dr Ana Gardašević

bira u akademsko zvanje **docent** za naučnu oblast Ekonomija i finansije na Fakultetu za turizam Univerziteta Mediteran

Mjesto i datum:

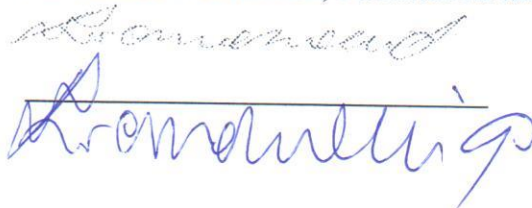
Podgorica, 08.02.2019.

RECENZENT:

Prof.dr Darko Lacmanović

Redovni profesor

Univerzitet Mediteran, Fakultet za turizam

1.2. Izvještaj recenzenta Doc.dr Marije Janković

FAKULTETU ZA TURIZAM - MTS –

„MONTENEGRO TOURISM SCHOOL”

UNIVERZITETA MEDITERAN PODGORICA

Odlukom Senata Univerziteta „Mediteran” Podgorica, broj R-29266-18, od 10.12.2018. godine, imenovana sam za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izvještaja za izbor u akademsko zvanje za grupu predmeta iz oblasti Ekonomija i finansije na Fakultetu za turizam - MTS „Montenegro Tourism School” Univerziteta Mediteran. Detaljnim uvidom u dostavljenu dokumentaciju, a u skladu sa Mjerilima za izbor u akademska zvanja i Statutom Univerziteta Mediteran Podgorica, podnosim sledeći

IZVJEŠTAJ

Na konkurs, objavljen na sajtu Zavoda za zapošljavanje Crne Gore 19. 10. 2018. godine za prijem nastavnika u akademsko zvanje (sva zvanja) za grupu predmeta iz oblasti Ekonomija i finansije na Fakultetu za turizam - MTS „Montenegro Tourism School” Univerziteta Mediteran, prijavila se jedna kandidatkinja, dr Ana Gardašević.

I PODACI O KANDIDATU

Kandidatkinja dr Ana Gardašević rođena je 21. 05. 1980. godine u Podgorici, gdje je završila osnovnu školu i prirodno-matematički smjer gimnazije. Dobitnik je diplome „Luča”. Ekonomski fakultet (smjer Peduzetništvo i biznis) završila je 2003. godine u Podgorici, dok je postdiplomske studije na Ekonomskom fakultetu u Beogradu (smjer Međunarodna ekonomija) završila 2007. godine. Doktorsku disertaciju pod nazivom „Makroekonomske implikacije stranih direktnih investicija – slučaj Crne Gore” odbranila je 2015. godine na Ekonomskom fakultetu u Podgorici. Kandidatkinja je dobitnica stipendije Vlade Italije i Megatrend Univerziteta u Beogradu, Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske, CEEPUS stipendije, kao i post-doktorskog usavršavanja u Veneciji u okviru projekta SUNBEAM Erasmus Mundus Action 2.

Radnu karijeru kandidatkinja je započela 2004. godine u Ministarstvu za međunarodne ekonomske odnose Srbije i Crne Gore u Beogradu, kao savjetnik u Odjeljenju saradnja sa EU. Od 2007. godine radi u kontinuitetu na Univerzitetu Mediteran u svojstvu saradnika, a kasnije i asistenta na osnovnim studijama na predmetima: Osnovi ekonomije, Finansijski menadžment u turizmu, Bankarstvo, Bankarsko

poslovanje, Međunarodne finansije, Poslovne finansije, Uvod u marketing, Marketing u turizmu, Preduzetništvo u turizmu i hotelijerstvu, kao i Menadžment kvaliteta u turizmu i Upravljanje projektima u turizmu na specijalističkim studijama.

II KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE BIBLIOGRAFIJE

Dr Ana Gardašević objavila je više samostalnih naučnih radova koji se referiraju u relevantnim međunarodnim bazama, a neki od njih biće predmet analize u ovom izvještaju. U narednoj tabeli izvršeno je vrednovanje dostavljenih naučnih radova i ostalih aktivnosti važnih za izbor u akademsko zvanje docenta.

1. Nastavno-istraživački rad

Kategorija	Oznaka	Vrsta rezultata	Broj poena
N 4	N 4.2	Rad u međunarodnom časopisu	
		Gardasevic, A. (2018). <i>Employment and Foreign Direct Investment: The Montenegro experience</i> , Economic review, ISSN 0424-7558 (Print) ISSN 1848-9494 (Online). (Master Journal List - Web of Science, SCOPUS, EconLit, Journal of Economic Literature, International Bibliography of the Social Sciences: Economics, Directory of Open Access Journals -DOAJ)	2
		Gardasevic, A. (2013). <i>The influence of direct foreign investments to the economic growth of Montenegro</i> . Metalurgia International, Vol.XVIII, No.9, pp. 227-232, ISSN 1582-2214. (Thomson Scientific Master Journal List, Journal Citation Reports/Science Edition)	3
	N 4.4	Rad u časopisu međunarodnog značaja	
		Gardasevic, A. (2018). <i>The importance of the application of the quality management system in tourism</i> . Journal of Sustainable Development, Vol.8, Issue 19, ISSN 1857- 8519, UDC 330. (EBSCO database, CEEOL database, the databases of Business Source Complete and Sustainability Reference Center)	1,5

	Gardašević, A. (2016). „<i>Zelena ekonomija</i>” i „<i>zeleno preduzetništvo</i>” u kontekstu održivog rasta i razvoja u Crnoj Gori. Pregled/Časopis za društvena pitanja. God. LVII, br. 3, UDK 330.342.22 (497.16), ISSN 0032-7271 (Print), ISSN 1986-5244 (Online). (EBSCO Publishing, INDEX COPERNICUS i CEEOL međunarodne baze podataka).	1,5
	Gardasevic, A. (2015). <i>The importance of greenfield investments for the economy of Montenegro</i>. Socioeconomica - The Scientific Journal for Theory and Practice of Socio-economic Development, 4(8): 361-370, UDC:330.142.211:1e (497.16), DOI: dx.doi.org/10.12803/SJSECO.48155. eISSN: 2217-7558. pISSN: 2334-9670. Impact factor (2015) 0,543 (ERIH, EconLit, WorldCat, Google Scholar, RePEC, EBSCO Host, CEEOL, Index Copernicus, DOAJ, BASE - University of Bielefeld, ScienceCentral, University of Regensburg, SSRN, SCIRUS, Virje Universiteit Brussel, SLUB, Univeristat des Saarlandes, Universitat Leipzig, Universitat Hamburg, Ulrich's Periodicals, ISC, The European Library, Bayerische Staatsbibliothek, Academic Journal Database, University of Saskatchewan, University of Texas at El Paso, University of Groningen, Goethe University Frankfurt am Main, Universitat Heidelberg, Research Bible, Universia, ERASMUS, CiteFactor, Global Impact Factor, ProQuest IBSS)	1,5
	Gardasevic, A. (2014). <i>Impact of the global crisis on foreign direct investment flows</i>. Socioeconomica – The Scientific Journal for Theory and Practice of Socio-economic Development, 3(5): 73-82. UDC: 330.322.1:336.761:1e(497.16). COBISS.SR-ID:192509196 DOI: dx.doi.org/10.12803/SJSECO.357414. eISSN: 2217-7558. pISSN: 2334-9670 Impact factor (2014) 0,432 (ERIH PLUS, EconLit, WorldCat, Google Scholar, RePEC, EBSCO Host, CEEOL, Index Copernicus, DOAJ, BASE - University of Bielefeld,	1,5

	ScienceCentral, University of Regensburg SSRN, KoBSON, ProQuest, Virje Universiteit Brussel, SLUB, Univeristat des Saarlandes, Universitat Leipzig, Universitat Hamburg, Ulrich's Periodicals, ISC, The European Library, Bayerische StaatsBibliothek, Academic Journal Database, University of Saskatchewan, University of Texas at El Paso, University of Groningen, Goethe University Frankfurt am Main, Universitat Heidelberg, Research Bible, Universia, CiteFactor, Global Impact Factor) Gardasevic, A. (2013). <i>The influence of foreign direct investments on Montenegro payment balance</i>. UTMS Journal of Economics, 4 (3): pp. 243–382. eISSN: 1857-6982. pISSN: 1857-6974. (ABI/INFORM Collection (ProQuest), ABI/INFORM Collection Global (ProQuest), ABI/INFORM Professional Advanced (ProQuest), ABI/INFORM Professional Advanced for Resellers (ProQuest), ABI/INFORM Professional Standard (ProQuest), Business Premium Collection (ProQuest), C.I.R.E.T., Directory of Open Access Journals (DOAJ), East Europe, Central Europe Database (ProQuest), EBSCO, EconBiz, Eonis, EconLit (American Economic Association), EconPapers, EconStor, EDRIC, EZB, Google Scholar, IDEAS, Open J-Gate, Proquest Central (ProQuest), ProQuest Central Essentials (ProQuest), ProQuest Central K-12 (ProQuest), RePEc, Research Library (ProQuest), Social Science Premium Collection (ProQuest), Social Science Database (ProQuest), Socionet, ZBW).	1,5
N 5.3	Saopštenje (naučni rad) na naučnom skupu međunarodnog značaja štampano u cjelini Gardašević, A. (2010). Održivost tekućeg računa Crne Gore u uslovima globalne krize. International Conference of Young Leaders, Vol.1, ISSN 2217 – 4699, UDK:005 (CEEOL) Gardasevic, A. (2018). The importance of the	1

N 5		application of the quality management system in tourism. Second International Scientific Conference on Economics and Management EMAN, book of abstract, DOI: https://doi.org/10.31410/EMAN.2018 ISBN 978-86-80194-11-0, COBISS.SR-ID 266161932	0,5
N 9	N 9.1	Učešće u nacionalnom projektu <i>Obuka za turističke vodiče</i> , Fakultet za turizam - MTS, Podgorica, 2012., 2014., 2016. <i>Istraživanje i analiza poslovanja hotelijerstva Crne Gore</i> , Ministarstvo održivog razvoja i turizma, u saradnji sa Horwath Consulting, Zagreb, 2015.	3 3
	N 9.2	Učešće u međunarodnom projektu <i>SUNBEAM</i> - Structured University mobility between the Balkans and Europe for the Adriatic-ionian Macroregion Erasmus Mundus Action 2 – Strand 1, Italy, 2016. <i>CEEPUS</i> (Central European Exchange Programme for University Studies), Serbia, 2013.	4 4

2. Vrste i kvantitativno ocjenjivanje pedagoških sposobnosti

Kategorija	Naziv grupe rezultata	Broj poena
P 4	Mentorstvo	do 0,5/1
	Shata, H. (2018). <i>Značaj implementacije HACCP koncepta - slučaj Crne Gore</i> . Univerzitet Mediteran, Podgorica, specijalistički rad	1
	Radonjić, M. (2018). <i>Standardizacija usluga kao osnov unapređenja kvaliteta u turističkoj industriji</i> . Univerzitet Mediteran, Podgorica, specijalistički rad	1
	Kalezić, M. (2018). <i>Strane direktne investicije u funkciji razvoja</i>	

	<i>turizma Crne Gore</i> . Univerzitet Mediteran, Podgorica, projektni rad	0,5
	Radović, U. (2018). <i>Uticaj turizma na ekonomski rast i razvoj Crne Gore</i> . Univerzitet Mediteran, Podgorica, projektni rad	0,5
	Martinović, B. (2018). <i>Kreditiranje stanovništva</i> . Univerzitet Mediteran, Podgorica, projektni rad	0,5
	Božović, M. (2018). <i>Tržište rada u Crnoj Gori– analiza stanja i perspektive razvoja</i> . Univerzitet Mediteran, Podgorica, projektni rad	0,5
P 5	Kvalitet nastave	do 5
	Kvalitet pedagoškog rada, odnosno kvalitet nastave	5

ZBIRNI PREGLED BODOVANJA:

Djelatnost	Broj bodova
1. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD	28
3. PEDAGOŠKI RAD	9
UKUPNO:	37

III OCJENA USLOVA

STEPEN OBRAZOVANJA

Dr Ana Gardašević posjeduje odgovarajuće obrazovanje iz oblasti Ekonomije i finansija. Osnovne studije završila je na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore (smjer Preduzetništvo i biznis), a magistarske na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Beogradu (smjer Međunarodna ekonomija). Doktorsku disertaciju odbranila je 2015. godine na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore, pod mentorstvom prof.dr Biljane Jovanović Gavrilović, redovnog profesora Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Beogradu. Post-doktorsko usavršavanje obavila je 2016/2017. godine na Departmanu za ekonomiju Univerziteta u Veneciji.

Sa zadatkom ocjenjivanja kvalifikovanosti kandidatkinje, analitičkim sagledavanjem dostavljene dokumentacije, konstatujem da dr Ana Gardašević ima odgovarajući stepen i profil obrazovanja (doktor ekonomskih nauka) i da zadovoljava u potpunosti uslove postavljene konkursom.

NASTAVNO-ISTRAŽIVAČKI RAD

Na osnovu analize priloženih naučnih radova može se konstatovati da nastavno-istraživački opus kandidatkinje odražava osnovni pravac njenih istraživanja koji je usmjeren na oblast za koju se bira u zvanje. Kandidatkinja vrlo uspješno obrađuje različita pitanja u oblasti Ekonomije i finansija, odgovarajući na mnoge istraživačke izazove, posebno u domenu međunarodnih finansija. Sa širokim opsegom interesovanja iz oblasti za koju se bira, kandidatkinja u svojim radovima pokazuje da odlično vlada materijom i da kvalitetno sprovodi istraživanja primjenjujući adekvatne naučne metode i postupke kako bi dokazala postavljene hipoteze i produbila naučno znanje iz pomenute oblasti. Kandidatkinju karakteriše jasan i naučno prihvatljiv stil pisanja, koncizno obrazlaganje ideja i rezultata istraživanja, kao i korektno izvođenje zaključaka u radovima koji su predmet ove analize.

U dostavljenoj Klasifikacionoj bibliografiji primjetno je da zapaženo mjesto imaju sledeći radovi: *Employment and Foreign Direct Investment: The Montenegro experience* (N 4.2), *The influence of direct foreign investments to the economic growth of Montenegro* (N 4.2) i *The influence of foreign direct investments on Montenegro balance of payment* (N 4.4), koji su objavljeni u časopisima koji se indeksiraju u značajnim međunarodnim bazama. U pomenutim radovima, metodološki i teorijski utemeljeno, kandidatkinja ispituje efekte stranih direktnih investicija na privredni rast, zaposlenost i platni bilans crnogorske privrede. Radovi pokazuju da kandidatkinja obrađuje vrlo aktuelnu i značajnu tematiku za privredni razvoj Crne Gore, koristeći savremenu literaturu i primjenjujući standardne ekonometrijske metode. Rezultati pomenutih sprovedenih istraživanja imaju značajnu upotrebnu vrijednost i ne mogu se zanemariti obzirom da se radi o nedovoljno istraženom području. Time kandidatkinja daje zapažen naučni doprinos i unapređuje postojeću domaću empirijsku građu u domenu međunarodnih finansija.

Sem pomenutih radova, izdvaja se rad *Impact of the global crisis on foreign direct investment flows* (N 4.4), u kojem kandidatkinja na vrlo objektivan način, sa kritičkim pristupom apostrofira na uzroke i posledice svjetske ekonomske i finansijske krize, ukazujući na implikacije koje je pomenuta kriza imala na tokove stranih direktnih investicija kako u svijetu, tako i u Crnoj Gori. Teorijskim pristupom i korišćenjem adekvatne metodologije naučno-istraživačkog rada, kandidatkinja je ukazala na specifične strukturne probleme crnogorske privrede izazvane pomenutom krizom argumentovano izvođeci zaključke.

U radu pod nazivom *Održivost tekućeg računa Crne Gore u uslovima globalne krize* (N 5.3), kandidatkinja se bavi veoma značajnom problematikom koja se odnosi na visok deficit tekućeg računa platnog bilansa sa kojim se kontinuirano suočava crnogorska privreda. Kandidatkinja ukazuje na uzroke koji su doveli do pomenutog deficita, a i na opasnosti koje se odnose na održivost deficita tekućeg računa u dugom roku. U radu se jasno interpretira da kontinuirani visoki deficit tekućeg računa predstavlja veliki problem u smislu održivosti ukupnog privrednog razvoja jedne zemlje, pa iz tog razloga bavljenje pomenutom problematikom daje značajan doprinos i obogaćuje dosadašnja saznanja u vezi sa različitim aspektima posmatranja održivosti deficita tekućeg računa platnog bilansa.

Da je opseg interesovanja kandidatkinje širok i da joj nijesu strana ostala područja u domenu ekonomske nauke pokazuje rad *The importance of the application of the quality management system in tourism* (N 4.4). Cilj rada jeste ukazati na značaj implementacije sistema upravljanja kvalitetom u turizmu, sa posebnim osvrtom na crnogorsko tržište. Za potrebe rada, kandidatkinja je koristila kabinetsko istraživanje (desk research) koje je poslužilo za ispitivanje zadovoljstva kvalitetom hotelskih usluga na slučajnom uzorku od tridesetak crnogorskih hotela, dok je metod telefonskog intervjua primijenjen radi ispitivanja stepena korišćenja standarda u uzorkovanim hotelima. Rezultati sprovedenog istraživanja pokazuju da crnogorski hoteli koriste mahom interne standarde, da je kvalitet hotelskih usluga zadovoljavajući, ali da je neznatan broj hotela obuhvaćenim uzorkom koji primjenjuju ISO 9001. Dobijeni rezultati istraživanja poslužili su kandidatkinji za donošenje adekvatnih naučnih zaključaka ukazujući na glavne probleme u pomenutoj oblasti.

Pregled i kraća analiza naučno-istraživačkog rada ukazuje da se kandidatkinja vrlo temeljno bavi različitim pitanjima iz oblasti Ekonomije i finansija, a posebnu pažnju u radovima posvećuje savremenim temama iz domena međunarodnih finansija. Stiče se utisak da kandidatkinja ima dovoljno hrabrosti da se upusti u nedovoljno istraženo područje i složenu problematiku kojom se bavi u naučnim radovima. Samostalnost koju pokazuje u istraživačkom radu, sklonost ka multidisciplinarnom pristupu, kao i zapaženi rezultati istraživanja iz oblasti kojom se bavi, potvrđuju da kandidatkinja daje originalan doprinos ekonomskoj nauci i može se konstatovati da zadovoljava uslove koji su potrebni za izbor u akademsko zvanje docenta.

PEDAGOŠKA OSPOSOBLJENOST

Dr Ana Gardašević ima značajno pedagoško iskustvo koje je stekla tokom dosadašnjeg rada na Univerzitetu Mediteran. Od 2007. godine angažovana je kao saradnik, a kasnije i asistent u nastavi na Fakultetu za turizam na osnovnim i specijalističkim studijama. Osim na Fakultetu za turizam, kandidatkinja je pedagoško iskustvo stekla i izvođeci nastavu na Fakultetu za informacione tehnologije i Fakultetu za ekonomiju i biznis Univerziteta Mediteran. U višegodišnjem kontinuiranom radu u nastavi, kandidatkinja je pokazala izuzetnu pedagošku sposobnost i visok stepen kvaliteta izvođenja nastavnog procesa, što najbolje pokazuju rezultati evaluacije putem studentskih anketa koji predstavljaju odraz njenog temeljnog rada i korektnog odnosa prema studentima. Uzimajući u obzir sve navedeno, može se konstatovati da kandidatkinja posjeduje zavidne pedagoške kvalitete za izbor u akademsko zvanje.

STRUČNI RAD

Kao što je na polju nastavno-istraživačke aktivnosti pokazala interesovanje za različite teme, kandidatkinja i u domenu stručnog rada pokazuje raznovrsnost i odgovarajući nivo aktivnosti. U dosadašnjem radu na Univerzitetu Mediteran, kandidatkinja je bila angažovana kao sekretar i predavač na projektu Program obuke za turističke vodiče u periodu od 2012. do 2016. godine, takođe, 2015/2016. godine učestvovala je kao istraživač u projektu Ministarstva održivog razvoja i turizma „Poslovanje hotelijerstva u Crnoj Gori” u saradnji sa Horwath Consulting Zagreb, dok je 2016/17. godine uzela učešće u međunarodnom projektu SUNBEAM Erasmus Mundus Action 2 u Veneciji. Kandidatkinja je bila članica Etičkog Odbora i Komisije za kontrolu kvaliteta Univerziteta Mediteran. Članica je Udruženja ekonomista i menadžera Balkana, kao i recenzent u časopisu Ekonomski pregled koji se nalazi u referentnim međunarodnim bazama (Master Journal List - Web of Science, SCOPUS, EconLit, Journal of Economic Literature, International Bibliography of the Social Sciences: Economics, Directory of Open Access Journals –DOAJ). Kandidatkinja je u julu 2018. godine učestvovala na prvoj Ljetnjoj školi Ekonometrije na području Zapadnog Balkana u organizaciji Instituta ekonomskih nauka u Beogradu, a u septembru iste godine učešće je uzela i na UNIADRION Ljetnjoj školi „Migraciona pitanja na Balkanu” u organizaciji Marche Polytechnic University Ancona.

IV MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Sveobuhvatnim uvidom u dostavljenu konkursnu dokumentaciju, mišljenja sam da kandidatkinja dr Ana Gardašević ispunjava sve uslove predviđene Mjerilima za izbor u akademska zvanja, Statutom Univerziteta Mediteran i Zakonom o visokom obrazovanju.

Sublimirajući cjelokupni naučno-istraživački i stručni rad kandidatkinje, a uzimajući u obzir njenu izvrsnu pedagošku osposobljenost, sa zadovoljstvom predlažem Senatu Univerziteta Mediteran da se dr Ana Gardašević bira za docenta za naučnu oblast Ekonomija i finansije na Fakultetu za turizam Univerziteta Mediteran.

U Podgorici,

14.02.2019.g.

ČLAN RECENZENTSKE KOMISIJE

Doc.dr Marija Janković, docent

SENAT UNIVERZITETA MEDITERAN PODGORICA
FAKULTET ZA TURIZAM MTS »MONTENEGRO TOURISM SCHOOL«
PODGORICA

1. IZVJEŠTAJI RECENZENATA ZA IZBOR U AKADEMSKO ZVANJE ZA
OBLAST EKONOMIJA I FINANSIJE - DR ANA GARDAŠEVIĆ

1.1. Izvještaj recenzenta prof.dr Dragoljub Janković

I OCJENA USLOVA

Odlukom Senata Univerziteta »Mediteran« Podgorica br. R-29266-18, od 10.12.2018. godine imenovan sam za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izveštaja za izbor u akademsko zvanje (sva zvanja) na Fakultetu za turizam »Montenegro Tourism School« Univerziteta »Mediteran« za grupu predmeta iz oblasti Ekonomije i finansija.

Na konkurs objavljen na sajtu Zavoda za zapošljavanje Crne Gore 19. 10. 2018. godine za prijem nastavnika u akademsko zvanje (sva zvanja) za grupu predmeta iz oblasti Ekonomija i finansije na Fakultetu za turizam »Montenegro Tourism School« Univerziteta »Mediteran«, prijavila se jedna kandidatkinja, dr Ana Gardašević. Na osnovu priloženih radova kandidata i ostale konkursne dokumentacije, podnosim slijedeći

I Z V J E Š T A J

Radovi koji su dostavljeni na uvid, pripremljeni su u skladu sa Mjerilima o uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja Savjeta za visoko obrazovanje Crne Gore i Pravilima postupka izbora u akademska zvanja Univerziteta »Mediteran«.

1. Podaci o kandidatu

Kandidatkinja dr Ana Gardašević zvanje diplomiranog ekonomiste stekla je 2003. godine na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore (smjer Preduzetništvo i biznis). Magistrirala je 2007. godine na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Beogradu (smjer Međunarodna ekonomija), dok je doktorsku disertaciju odbranila 2015. godine na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore pod mentorstvom prof. dr Biljane Jovanović Gavrilović, redovnog profesora Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Beogradu. Post-doktorsko usavršavanje obavila je 2016/2017. na Odjeljenju za ekonomiju Univerziteta Ca Foscari u Veneciji pod supervizijom prof. dr Monice Billio, eksperta iz oblasti ekonometrije. Kandidatkinja je dobitnica nagrade Ekonomskog fakulteta, stipendija Vlade Italije i Megatrend Univerziteta u Beogradu, Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske, CEEPUS stipendije, kao i post-dokorskog usavršavanja u okviru međunarodnog projekta SUNBEAM u Veneciji. Radnu karijeru kandidatkinja je započela u Vladi Srbije i Crne Gore, Ministarstvu za međunarodne ekonomske odnose u Beogradu, kao savjetnik za saradnju sa EU. Tokom rada u Ministarstvu, u periodu od 2004. do 2006. godine,

učestvovala je na brojnim kursovima i programima obuke u zemlji i inostranstvu. Od 2007. godine, angažovana je na Univerzitetu Mediteran (Fakultetu za turizam, Fakultetu za informacione tehnologije i Fakultetu za ekonomiju i biznis) u svojstvu saradnika, a kasnije asistenta i predavača, na osnovnim i specijalističkim studijama.

2. Naučno istraživačka djelatnost

Na osnovu priložene klasifikacione bibliografije, uočava se kvalitet nastavno-istraživačkog rada dr Ane Gardašević koji korespondira naučnim oblastima obuhvaćenim raspisanim konkursom. Naime, u svom istraživačkom radu kandidatkinja se bavi različitim pitanjima iz oblasti ekonomije i finansija, pokazujući svoju raznovrsnost i sveobuhvatan pristup analiziranju određenog naučnog problema. Kao jedna od centralnih tema u njenim radovima ističe se proučavanje složene problematike kvantifikovanja uticaja stranih direktnih investicija na osnovne makroekonomske indikatore jedne ekonomije. Ovo je jedno od vodećih pitanja u literaturi iz međunarodne ekonomije, na koje jedinstven prihvaćen odgovor jos uvijek ne postoji. Dr Ana Gardašević uzima primjer Crne Gore, u kojoj je priliv stranih direktnih investicija izuzetno zapažen, i time, koristeći ovaj idealan eksperiment, doprinosi literaturi koja se bavi ovom važnom problematikom.

Dr Ana Gardašević je objavila više samostalnih naučnih radova koji se referiraju u relevantnim međunarodnim bazama, što promoviše kandidatkinju kao istraživača sa izraženom sposobnošću za samostalnim istraživanjem sa multidisciplinarnim pristupom i primjenom metoda relevantnih za istraživanja u domenu društvenih nauka.

1. The influence of foreign direct investments on Montenegro payment balance. UTMS Journal of Economics, 4 (3): pp. 243-382. eISSN: 1857-6982. pISSN: 1857-6974

U ovom radu, kandidatkinja se opredijelila za teoretsko proučavanje i empirijsko istraživanje pitanja u vezi sa stranim direktnim investicijama koje predstavljaju značajan izvor finansiranja deficita tekućeg računa platnog bilansa koji karakteriše crnogorsku privredu u dužem vremenskom periodu. Cilj rada je utvrditi uticaj stranih direktnih investicija na tekući račun platnog bilansa crnogorske privrede u vremenskom periodu od 2005. do 2011. godine. Strukturu rada čine tri logične, tematski uvezane cjeline u okviru kojih su sistematično obrađeni svi važni aspekti uticaja između pomenutih varijabli. U uvodnom dijelu rada, kandidatkinja daje osvrt na tekući račun platnog bilansa pojašnjavajući teoretski stav da problematika kontinuiranog platnobilansnog deficita predstavlja veliki problem u smislu održivosti ukupnog privrednog razvoja. Analizom uticaja pomenutih makroekonomskih pokazatelja, kandidatkinja se detaljno bavi u centralnom dijelu rada, kroz tri podpoglavlja. U prvom podpoglavlju, kao osnov za ekonometrijsko istraživanje, kandidatkinja pojašnjava korišćene podatke i vremenski period koji je uzet u razmatranje, sugerišući da je u toku istraživanja postojalo ograničenje koje se prvenstveno odnosilo na prikupljanje statističkih podataka u pogledu dužine vremenskih serija. Iz tog razloga, u ovom radu, korišćeni su podaci na kvartalnom nivou koji

su dobijeni putem validnih izvora sekundarnih podataka (Ministarstva finansija, CBCG i Monstata). Kao ekonometrijsku podršku za sprovođenje pomenutog istraživanja kandidatkinja je koristila E-views softverski paket. U drugom podpoglavlju, kandidatkinja je detaljno predstavila metodološki okvir tj. postupke utvrđivanja i kvantifikovanja uticaja stranih direktnih investicija na tekući račun platnog bilansa. Pomenuti postupci zasnovani su na ispitivanju stacionarnosti vremenskih serija uz pomoć ADF testa; kointegrisanosti serija pomoću Johansen-ovog testa; kauzalnosti pomoću Grangerovog testa; regresione analize koristeći metod najmanjih kvadrata (OLS); autokorelacije pomoću DW testa i heteroskedastičnosti pomoću White-ovog testa. Zahvaljujući kreiranim ekonometrijskim modelima, u trećem podpoglavlju, kandidatkinja je uspješno dokazala postavljenu hipotezu i dobila adekvatne rezultate istraživanja. Rezultati u radu jasno su interpretirani i upućuju na činjenicu da će se neznatan uticaj stranih direktnih investicija odraziti na tekući račun nakon određenog vremenskog perioda (1 ili 2 kvartala), obzirom da je uticaj prvog i drugog kvartala stranih direktnih investicija statistički značajan. Kandidatkinja u radu sugerše da značajnije efekte od stranih direktnih investicija na platni bilans crnogorska privreda može osjetiti u nekom budućem periodu, ukoliko se bude orijentisala na strane direktne investicije koje će biti izvezno orijentisane, obzirom da postojeća struktura privrede, u vremenskom periodu koji je predmet istraživanja u radu, nije adekvatna osnova rasta održivog izvoza. Na osnovu kvalitetno sprovedenog istraživanja uz pomoć ekonometrijskih metoda, kandidatkinja je argumentovano izvela zaključke služeći se brižljivo odabranom savremenom literaturom. Obzirom da tematika kvantifikovanja uticaja stranih direktnih investicija na tekući račun platnog bilansa nije dovoljno istražena u nauci, pomenuti rad bio je naučni izazov za kandidatkinju, pa ovo istraživanje samim tim može dati originalan doprinos. Važno je istaći da se ovaj rad nalazi u časopisu koji se referira u relevantnim međunarodnim bazama kao što su npr. Professional Advanced (ProQuest), Directory of Open Access Journals (DOAJ), EBSCO, EconBiz, Econis, EconLit (American Economic Association), EconPapers, EconStor, EDRIC, EZB, Google Scholar, IDEAS, Open J-Gate, RePEc, Research Library (ProQuest), Social Science Premium Collection (ProQuest), Social Science Database (ProQuest) itd.

2. The importance of greenfield investments for the economy of Montenegro. Socioeconomica - The Scientific Journal for Theory and Practice of Socio-economic Development, 4(8): 361-370, UDC:330.142.211:1e (497.16), DOI: dx.doi.org/10.12803/SJSECO.48155. eISSN: 2217-7558. pISSN: 2334-9670. Impact factor (2015) 0,543

Studiozno i sa posebnom pažnjom kandidatkinja u ovom radu ističe značaj greenfield investicija apostrofirajući na pomenuti oblik investicija kao na moguće rješenje za oporavak crnogorske privrede u svjetlu ekonomske krize. Rad je metodološki korektno i logično strukturisan u tri tematske cjeline, uz uvodna i zaključna razmatranja. U radu kandidatkinja prvo daje osvrt na retrospektivu dosadašnjih priliva stranih direktnih investicija u svijetu, zatim sveobuhvatnim grafičkim i tabelarnim prikazom priliva stranih direktnih investicija u Crnoj Gori jasno i sistematično ukazuje na važnost greenfield investicija apostrofirajući na direktne efekte za crnogorsku privredu, navodeći konkretne primjere zemalja koje su imale pozitivna i negativna iskustva u vezi sa pomenutim investicijama. Rad upućuje na jasno osmišljen predmet istraživanja,

u kojem je uz korišćenje relevantnih naučnih metoda, kandidatkinja došla do kvalitetno postavljenih stavova koji značajno doprinose širenju znanja u ovoj oblasti, te mogu poslužiti kao podsticaj za dalja istraživanja ove problematike u budućnosti. Pomenuti rad je objavljen u časopisu koji se nalazi u značajnim međunarodnim bazama podataka.

Analizirani radovi su primjer kako kandidatkinja Gardašević, koristeći relevantne metode, odgovara na postavljeni zadatak istraživanja. U svojim radovima, kandidatkinja pokazuje zavidno teorijsko znanje i sposobnost primjene ekonomistijskih proračuna i testova, u cilju izvođenja relevantnih zaključaka. Na osnovu postavljene buduće istraživačke agende kandidatkinje Gardašević, uočava se njen potencijal za doprinos ekonomskoj nauci, ne samo u Crnoj Gori, nego i šire.

3. Pedagoška djelatnost

Značajno pedagoško iskustvo kandidatkinja je stekla tokom dosadašnjeg rada na Univerzitetu Mediteran. Naime, dr Ana Gardašević je od 2007. godine angažovana kao saradnik, a kasnije i asistent u nastavi na Fakultetu za informacione tehnologije, Fakultetu za ekonomiju i biznis, kao i na Fakultetu za turizam na sledećim predmetima: Osnovi ekonomije, Finansijski menadžment u turizmu, Bankarstvo, Bankarsko poslovanje, Međunarodne finansije, Poslovne finansije, Uvod u marketing, Marketing u turizmu, Preduzetništvo u turizmu i hotelijerstvu, na osnovnim studijama, a Menadžment kvaliteta u turizmu i Upravljanje projektima u turizmu na specijalističkim studijama. U izvođenju nastave i radu sa studentima, kandidatkinja je pokazala savjesnost i uzornost u radu i izuzetnu pedagošku i stručnu spremnost za organizovanje nastave i prenošenje znanja na vrlo jasan i razumljiv način. Dr Ana Gardašević rukovodila je izradom 2 specijalistička i 4 projektna rada, a između ostalog, o njenoj pedagoškoj osposobljenosti mogu da posvjedoče i najviše ocjene koje je kandidatkinja dobila od strane studenata putem anonimnih anketa o kvalitetu nastave tokom višegodišnjeg rada na Univerzitetu Mediteran.

4. Stručna djelatnost

Dr Ana Gardašević je u periodu 2012/2016. bila predavač i sekretar na Programu obuke za turističke vodiče, 2015/2016. istraživač na projektu Ministarstva održivog razvoja i turizma „Poslovanje hotelijerstva u Crnoj Gori” u saradnji sa Horwath Consulting Zagreb, dok je 2016/17. učestvovala u međunarodnom projektu SUNBEAM Erasmus Mundus Action 2. U dosadašnjem radu na Univerzitetu Mediteran, kandidatkinja je bila članica Etičkog Odbora i Komisije za kontrolu kvaliteta. Članica je Udruženja ekonomista i menadžera Balkana. Recenzent je u časopisu Ekonomski pregled koji se nalazi u referentnim međunarodnim bazama. Učesnica je prve Ljetnje škole Ekonometrije na području Zapadnog Balkana u organizaciji Instituta ekonomskih nauka u Beogradu i UNIADRION Ljetnje škole „Migraciona pitanja na Balkanu” u organizaciji Marche Polytechnic University Ancona. Sve prethodno izneseno jasno ukazuje na kvalitetnu stručnu aktivnost kandidatkinje Gardašević.

II KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE BIBLIOGRAFIJE

PREGLED RADA I BODOVANJE

1. Nastavno-istraživački rad

Kategorija	Oznaka	Vrsta rezultata	Broj poena
N 4	N 4.2	Rad u međunarodnom časopisu Gardasevic, A. (2018). <i>Employment and Foreign Direct Investment: The Montenegro experience</i>, Economic review, ISSN 0424-7558 (Print) ISSN 1848-9494 (Online). (Master Journal List - Web of Science, SCOPUS, EconLit, Journal of Economic Literature, International Bibliography of the Social Sciences: Economics, Directory of Open Access Journals -DOAJ) Gardasevic, A. (2013). <i>The influence of direct foreign investments to the economic growth of Montenegro</i>. Metalurgia International, Vol.XVIII, No.9, pp. 227-232, ISSN 1582-2214. (Thomson Scientific Master Journal List, Journal Citation Reports/Science Edition)	2 3
	N 4.4	Rad u časopisu međunarodnog značaja Gardasevic, A. (2018). <i>The importance of the application of the quality management system in tourism</i>. Journal of Sustainable Development, Vol.8, Issue 19, ISSN 1857- 8519, UDC 330. (EBSCO database, CEEOL database, the databases of Business Source Complete and Sustainability Reference Center) Gardašević, A. (2016). „Zelena ekonomija” i „zeleno preduzetništvo” u kontekstu održivog rasta i razvoja u Crnoj Gori. Pregled/Časopis za društvena pitanja. God. LVII, br. 3, UDK 330.342.22 (497.16), ISSN 0032-7271 (Print), ISSN 1986-5244 (Online). (EBSCO Publishing, INDEX COPERNICUS i CEEOL međunarodne baze podataka). Gardasevic, A. (2015). <i>The importance of greenfield investments for the economy of Montenegro</i>. Socioeconomica - The Scientific Journal for Theory and Practice of Socio-economic Development, 4(8): 361-370, UDC:330.142.211:1e (497.16), DOI: dx.doi.org/10.12803/SJSECO.48155. eISSN:	1,5 1,5 1,5

	2217-7558. pISSN: 2334-9670. Impact factor (2015) 0,543 (ERIH, EconLit, WorldCat, Google Scholar, RePEC, EBSCO Host, CEEOL, Index Copernicus, DOAJ, BASE - University of Bielefeld, ScienceCentral, University of Regensburg, SSRN, SCIRUS, Virje Universiteit Brussel, SLUB, Univeristat des Saarlandes, Universitat Leipzig, Universitat Hamburg, Ulrich's Periodicals, ISC, The European Library, Bayerische StaatsBibliothek, Academic Journal Database, University of Saskatchewan, University of Texas at El Paso, University of Groningen, Goethe University Frankfurt am Main, Universitat Heidelberg, Research Bible, Universia, ERASMUS, CiteFactor, Global Impact Factor, ProQuest IBSS) Gardasevic, A. (2014). <i>Impact of the global crisis on foreign direct investment flows</i>. Socioeconomica - The Scientific Journal for Theory and Practice of Socio-economic Development, 3(5): 73-82. UDC: 330.322.1:336.761:1e(497.16). COBISS.SR-ID:192509196 DOI: dx.doi.org/10.12803/SJSECO.357414. eISSN: 2217-7558. pISSN: 2334-9670 Impact factor (2014) 0,432 (ERIH PLUS, EconLit, WorldCat, Google Scholar, RePEC, EBSCO Host, CEEOL, Index Copernicus, DOAJ, BASE - University of Bielefeld, ScienceCentral, University of Regensburg SSRN, KoBSON, ProQuest, Virje Universiteit Brussel, SLUB, Univeristat des Saarlandes, Universitat Leipzig, Universitat Hamburg, Ulrich's Periodicals, ISC, The European Library, Bayerische StaatsBibliothek, Academic Journal Database, University of Saskatchewan, University of Texas at El Paso, University of Groningen, Goethe University Frankfurt am Main, Universitat Heidelberg, Research Bible, Universia, CiteFactor, Global Impact Factor)	1,5
	Gardasevic, A. (2013). <i>The influence of foreign direct investments on Montenegro payment balance</i>. UTMS Journal of Economics, 4 (3): pp. 243-382. eISSN: 1857-6982. pISSN: 1857-6974. (ABI/INFORM Collection (ProQuest), ABI/INFORM Collection Global (ProQuest), ABI/INFORM Professional Advanced (ProQuest), ABI/INFORM Professional Advanced for Resellers (ProQuest), ABI/INFORM Professional Standard	1,5

N 5		(ProQuest), Business Premium Collection (ProQuest), C.I.R.E.T., Directory of Open Access Journals (DOAJ), East Europe, Central Europe Database (ProQuest), EBSCO, EconBiz, Econis, EconLit (American Economic Association), EconPapers, EconStor, EDRIC, EZB, Google Scholar, IDEAS, Open J-Gate, Proquest Central (ProQuest), ProQuest Central Essentials (ProQuest), ProQuest Central K-12 (ProQuest), RePEc, Research Library (ProQuest), Social Science Premium Collection (ProQuest), Social Science Database (ProQuest), Socionet, ZBW).	
	N 5.3	Saopštenje (naučni rad) na naučnom skupu međunarodnog značaja štampano u cjelini Gardašević, A. (2010). Održivost tekućeg računa Crne Gore u uslovima globalne krize. International Conference of Young Leaders, Vol.1, ISSN 2217 - 4699, UDK:005 (CEEOL) Gardasevic, A. (2018). The importance of the application of the quality management system in tourism. Second International Scientific Conference on Economics and Management EMAN, book of abstract, DOI: https://doi.org/10.31410/EMAN.2018 ISBN 978-86-80194-11-0, COBISS.SR-ID 266161932	1 0,5
N 9	N 9.1	Učešće u nacionalnom projektu <i>Obuka za turističke vodiče</i>, Fakultet za turizam - MTS, Podgorica, 2012., 2014., 2016. <i>Istraživanje i analiza poslovanja hotelijerstva Crne Gore</i>, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, u saradnji sa Horwath Consalting, Zagreb, 2015.	3 3
	N 9.2	Učešće u međunarodnom projektu <i>SUNBEAM</i> - Structured University mobility between the Balkans and Europe for the Adriatic-ionian Macroregion Erasmus Mundus Action 2 - Strand 1, Italy, 2016. <i>CEEPUS (Central European Exchange Programme for University Studies), Serbia, 2013.</i>	4 4

2. Pedagoški rad

Kategorija	Naziv grupe rezultata	Broj poena
------------	-----------------------	------------

P 4	Mentorstvo	do 0,5/1
	Shata, H. (2018). <i>Značaj implementacije HACCP koncepta - slučaj Crne Gore</i> . Univerzitet Mediteran, Podgorica, specijalistički rad	1
	Radonjić, M. (2018). <i>Standardizacija usluga kao osnov unapređenja kvaliteta u turističkoj industriji</i> . Univerzitet Mediteran, Podgorica, specijalistički rad	1
	Kalezić, M. (2018). <i>Strane direktne investicije u funkciji razvoja turizma Crne Gore</i> . Univerzitet Mediteran, Podgorica, projektni rad	0,5
	Radović, U. (2018). <i>Uticaj turizma na ekonomski rast i razvoj Crne Gore</i> . Univerzitet Mediteran, Podgorica, projektni rad	0,5
	Martinović, B. (2018). <i>Kreditiranje stanovništva</i> . Univerzitet Mediteran, Podgorica, projektni rad	0,5
	Božović, M. (2018). <i>Tržište rada u Crnoj Gori- analiza stanja i perspektive razvoja</i> . Univerzitet Mediteran, Podgorica, projektni rad	0,5
P 5	Kvalitet nastave	do 5
	Kvalitet pedagoškog rada, odnosno kvalitet nastave	5

PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova	Broj bodova
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	13	28
2. UMJETNIČKI RAD	0	0
3. PEDAGOŠKI RAD	6	9
4. STRUČNI RAD	0	0
UKUPNO	19	37

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Imajući u vidu predočenu kvantitativno-kvalitativnu analizu u vezi naučno-istraživačkog i pedagoškog rada zaključujem:

1. Kandidatkinja u skladu sa Mjerilima o uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja u cijelosti ispunjava uslove da se bira u zvanje docent na Univerzitetu Mediteran. Prema kriterijumima koji su sadržani u navedenom aktu, kandidatkinja se može ocijeniti visokom ocjenom u pogledu ostvarenih rezultata u predviđenim domenima aktivnosti.

2. Kandidatkinja je u naučno-istraživačkom djelovanju obradila veoma

aktuelna pitanja iz domena oblasti kojom se bavi. Radi se o istraživanjima koja obogaćuju dosadašnja saznanja u vezi različitih aspekata u oblasti ekonomije i finansija, sa posebnim akcentom na međunarodne finansije. Korišćena je aktuelna literatura i primjenjivani su adekvatni metodološki postupci u proučavanju naučno zasnovanih problema sa jasnim i nedvosmislenim dobijenim rezultatima. Radovi su objavljeni u referentnim časopisima i zbornicima radova međunarodnih naučnih konferencija.

3. Pedagoški rad kandidatkinje, a imajući u to direktan uvid, može se ocijeniti sa visokom ocjenom uzimajući u obzir i rezultate i stavove iz studentskih anketa. Radi se o nastavniku koji značajno doprinosi unaprijeđenju kvaliteta nastavnog procesa na Univerzitetu Mediteran.

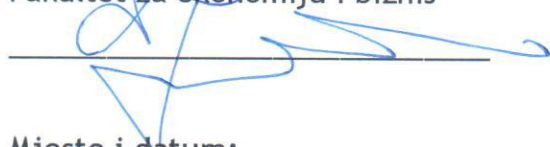
X X X

Imajući sve izložene ocene u vidu, a polazeći od analitičkog sagledavanja, smatram da **dr Ana Gardašević**, u skladu sa Mjerilima, ispunjava uslove na osnovu gore navedenog bodovanja. Imajući u obzir sve izloženo u ovom izvještaju, predlažem da se **dr Ana Gardašević** bira u akademsko zvanje **docent** za naučnu oblast Ekonomija i finansije na Fakultetu za turizam, Univerziteta Mediteran u Podgorici.

RECENZENT:

Prof.dr Dragoljub Janković

Vanredni profesor na Univerzitet Mediteran,
Fakultet za ekonomiju i biznis

Mjesto i datum:

Podgorica, 28.02.2019.

